

Folketingets Retsudvalg

ERHVERVSMINISTEREN

12. februar 2021

Besvarelse af spørgsmål 539 alm. del stillet af udvalget den 19. januar 2021 efter ønske fra Anne Honoré Østergaard (V).

ERHVERVSMINISTERIET

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

Spørgsmål:

Vil ministeren oplyse, om og i givet fald hvilke muligheder danske eller europæiske myndigheder har for at forhindre at farlige produkter - herunder produkter, der enten i sig selv er ulovlige efter produktsikkerhedslovgivningen, våbenlovgivningen, fyrværkerilovgivningen, lægemiddelovgivning eller som kræver tilladelse at sælge til forbrugere - formidles til danske eller europæiske borgere af sælgere fra tredjelande gennem en europæisk etableret online markedsplads?

Tlf. 33 92 33 50

Fax 33 12 37 78

CVR-nr. 10 09 24 85

EAN nr. 5798000026001

em@em.dk

www.em.dk

Svar:

Til brug for besvarelsen af den del af spørgsmålet, der vedrører våbenlovgivningen og lægemiddelovgivningen har jeg anmodet henholdsvis Justitsministeriet og Sundhedsministeriet om bidrag. Jeg svarer selv fsva. produktsikkerhedslovgivningen og fyrværkerilovgivningen.

Produktsikkerhedslovgivningen og fyrværkerilovgivningen:

Spørgsmålet forstås som, at der spørges ind til de generelle produktrelaterede krav – og ikke specifikke fyrværkerikrav - hvorfor besvarelsen tager udgangspunkt i produktsikkerhedslovgivningen, som også finder anvendelse på fyrværkeriartikler.

De muligheder, der er i gældende lovgivning, for at gribe ind over for en europæiske etableret online markedsplads, der formidler produkter fra en sælger i land uden for EU, kommer an på, hvilken rolle markedspladsen spiller i formidlingen af produkterne.

Efter gældende lovgivning vil en online markedsplads typisk blive betragtet som enten importør eller internetmellemand. Hvis det vurderes, at den online markedsplads i en konkret situation kan betragtes som importør, vil der kunne pålægges et ansvar efter produktloven. Vurderes markedspladsen i stedet at være en internetmellemand, kan der efter e-handelsdirektivet ikke pålægges et selvstændigt ansvar.

Hvis det vurderes, at en online markedsplads optræder som importør i den konkrete situation, vil Sikkerhedsstyrelsen, under Erhvervsministeriet,

kunne igangsætte foranstaltninger over for markedspladsen – f.eks. udstede påbud om at stoppe salget, tilbagetrække produktet fra markedet eller bringe mangler i orden. Sikkerhedsstyrelsen vil også have mulighed for at politianmelde online markedspladsen for overtrædelse af reglerne.

Hvis det vurderes, at den pågældende online markedsplads optræder som internetmellemand, vil der som udgangspunkt være tale om ansvarsfritagelse efter e-handelsdirektivet, og Sikkerhedsstyrelsen vil derfor ikke kunne igangsætte foranstaltninger over for markedspladsen. I et sådant tilfælde vil de beskrevne foranstaltninger i stedet blive rettet mod den sælger, der formidler produkterne på markedspladsen, uanset om sælgeren befinder sig i et land uden for EU. Styrelsen vil dog kunne påbyde online markedspladsen at ændre eller fjerne de produkter, som ikke overholder lovgivningen. Dette vil kunne gøres, uanset om online markedspladsen optræder som importør eller internetmellemand.

Efterkommer online markedspladsen ikke påbuddet, eller har den gentagne gange formidlet produkter, der udgør en alvorlig risiko, kan Sikkerhedsstyrelsen iværksætte en procedure med henblik på at blokere online markedspladsen i Danmark.

Fsva. våbenlovgivningen oplyser Justitsministeriet følgende:

”1. Det følger af artikel 11 (1) i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1148 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v., at hver medlemsstat skal sikre, at der er udpeget kompetente myndigheder til inspektion og kontrol af, at bl.a. onlinemarkedspladser overholder bestemmelserne i forordningen, når der sælges udgangsstoffer til eksplosivstoffer til almindelige borgere. Det følger endvidere af artikel 13, at medlemsstaterne skal fastsætte regler om sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af denne forordning. De nødvendige ændringer i dansk ret i lyset af forordningen er gennemført lov nr. 123 af 30. januar 2021 om ændring af lov om våben og eksplosivstoffer m.v. (Udenlandske civile statsmyndigheders adgang til at bære og ind- og udføre visse våben og fastsættelse af supplerende bestemmelser til forordning (EU) 2019/1148 af 20. juni 2019 om markedsføring og anvendelse af udgangsstoffer til eksplosivstoffer m.v.).

Det er i Danmark Sikkerhedsstyrelsen, der inspicerer og fører kontrol med salg af udgangsstoffer til eksplosivstoffer, hvilket er hjemlet i bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2021 om Sikkerhedsstyrelsens kontrol med udgangsstoffer til eksplosivstoffer, som trådte i kraft 1. februar 2021. Det følger af bekendtgørelsens § 6, stk. 3, at Sikkerhedsstyrelsen kan udstede påbud til onlinemarkedspladser, der ikke lever op til forpligtelserne i artikel 5, 7, 8 og 9, stk. 1-2 og stk. 4-6, i forordningen. Endvidere følger det af bekendtgørelsens § 8, at medmindre strengere straf er forskyldt efter anden

lovgivning, kan den, der overtræder eller undlader at efterkomme et påbud efter bl.a. § 6, stk. 3, straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

2. Salg af våben på onlinemarkedspladser er ikke direkte reguleret i lovbekendtgørelse nr. 920 af 29. august 2019 med senere ændringer om våben og eksplosivstoffer m.v. (våbenloven). Det fremgår imidlertid af våbenlovens § 2, stk. 1, 1. pkt., at det uden tilladelse fra justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, er forbudt ved overdragelse at erhverve genstande eller stoffer, der er omfattet af forbuddet i våbenlovens § 1, eller at besidde, bære eller anvende sådanne genstande eller stoffer. Endvidere følger det af våbenlovens § 2, stk. 2, at det i tilfælde, hvor der efter våbenlovens § 2, stk. 1, gælder krav om tilladelse eller alder for at erhverve eller besidde genstande eller stoffer, er forbudt at overdrage eller overlade andre besiddelsen af disse, medmindre erhververen eller modtageren foreviser den fornødne tilladelse eller godtgør at være fyldt 18 år. Justitsministeren fastsætter nærmere bestemmelser herom. Straffen for overtrædelse af § 2 følger af våbenlovens § 10, stk. 1, hvorefter der kan ifaldes straf i form bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år.

Derudover fremgår det af § 47, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1444 af 1. december 2016 med senere ændringer om våben og ammunition m.v. (våbenbekendtgørelsen), at der ikke må annonceres med salg af våben mv., som er omfattet af våbenlovens § 1, stk. 1, eller våbenbekendtgørelsens § 18, stk. 1 (om slag-, stød-, el og sprayvåben). Straffen for overtrædelse af våbenbekendtgørelsens § 47, stk. 1, er bøde, fængsel indtil 4 måneder eller under skærpende omstændigheder fængsel indtil 2 år, jf. våbenbekendtgørelsens § 59, stk. 1.”

Fsva. lægemiddelovgivningen oplyser Sundhedsministeriet følgende:

”Sundhedsministeriet har i den forbindelse inddraget Lægemiddelstyrelsen, som har udarbejdet følgende bidrag til besvarelsen:

Lægemiddelstyrelsen kan oplyse, at lægemiddelområdet er meget reguleret både nationalt og i EU-regi.

Lægemidler, der forhandles i EU, skal således som altoverskyggende hovedregel være godkendt og have en markedsføringstilladelse.

For så vidt angår fjernsalg af lægemidler, er det endvidere fastsat i lovgivningen, at et lægemiddel, der af et apotek eller en anden virksomhed her i landet forhandles online til medicinbrugere i andre EU/EØS-lande, både skal være omfattet af en markedsføringstilladelse her i landet og i bestemmelseslandet. Det er onlineforhandleren, som skal sikre sig, at dette krav er opfyldt.

Disse grundlæggende regler skal understøtte lovligheden af de lægemidler, der sælges i EU, herunder ved onlineforhandling.

Ulovligt salg af lægemidler på internettet er ikke kun et EU problem, men et globalt problem. Online-salget kan fx foregå fra konkrete hjemmesider eller via sociale medier, fx Facebook. Disse online-salgssteder kan være etableret i EU, men også i lande uden for EU, og det kan til tider være svært at afdække det konkrete etableringssted, da bagmændene kan forsøge at skjule deres identitet. Da der således er tale om grænseoverskridende salg, er det land, hvor produkterne ender, ikke nødvendigvis det land, der har jurisdiktionen med hensyn til at kunne tage aktion mod de ulovlige sælgere, og det er derfor nødvendigt at samarbejde på tværs af jurisdiktioner. Der samarbejdes derfor både nationalt og internationalt på at bekæmpe ulovligt online-salg af lægemidler.

Blandt de værktøjer, som Lægemiddelstyrelsen bruger nationalt og i det internationale samarbejde er:

- 1. Lukning af hjemmesider gennem samarbejde med politiet – dette kan dog være en udfordring, da hjemmesider hurtigt kan åbnes under nyt domænenavn, evt. ved brug af nyt TLD (top level domain); fx kan et ".dk" ændres til et ".com" domæne.*
- 2. Bremsning af ulovlig indførsel af lægemidler gennem samarbejde med toldmyndighederne – Lægemiddelstyrelsen standser således disse lægemidler, inden de kommer ind i landet.*
- 3. Tæt samarbejde med politiet, herunder Interpol og Europol.*
- 4. Informere borgere om handel med sikre netsteder og risici ved køb af medicin over internettet, herunder i form af opmærksomhedskampagner.*
- 5. Det fælles EU logo, som godkendte lægemiddelforhandlere skal forsyne deres hjemmeside med.*
- 6. Sikkerhedsforanstaltninger på receptpligtige lægemidler, hvormed lægemidlernes ægthed kan verificeres.*
- 7. Lægemiddelstyrelsen deltager i en række arbejdsgrupper nationalt og internationalt for at koordinere og erfaringsudveksle om ulovlig forhandling af lægemidler.*

Sundhedsministeriet kan henholde sig til Lægemiddelstyrelsens oplysninger.”

Fsva. regeringens generelle holdning til det ansvar, som regeringen mener, at online markedspladser skal løfte, henviser jeg til besvarelsen af ERU alm. del spm. 224.

Med venlig hilsen

Simon Kollerup